

Dosarul nr. 2ra-1109/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător – L. Bagrin

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători – A. Danilov, O. Cojocaru, A. Pahopol

ÎNCHEIERE

28 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă la la cererea de chemare în judecată depusă de către Gheorghe Străisteanu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei contravenționale și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 28 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova și menținută hotărârea din 15 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a ț ă :

La 03 mai 2019, Gheorghe Străisteanu a depus în instanță cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, solicitând constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei contravenționale și repararea prejudiciului moral cauzat.

În motivarea acțiunii înaintate reclamantul a invocat că, la 24 decembrie 2017, a depus o contestație la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, în temeiul art. 448 din Codul contravențional, împotriva procesului-verbal seria nr. NUM 01 111329 din 19 decembrie 2017, întocmit de agentul constator din cadrul Inspectoratului Național de Patrulare, Țarlungă Mihail.

La 26 aprilie 2018, peste 4 luni de la data înregistrării contestației, Judecătoria Chișinău a adoptat hotărârea prin care a dispus admiterea contestației și anularea actelor juridice emise ilegal de agentul constator din cadrul Inspectoratului Național de Patrulare, Țarlungă Mihail.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2018, s-a admis recursul declarat de reprezentantul Inspectoratului Național de Patrulare și s-a dispus rejudecarea cauzei în prima instanță, în alt complet de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 27 decembrie 2018, a fost admisă contestația, cu anularea actelor juridice emise ilegal de agentul constator.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2019, s-a menținut hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 27 decembrie 2018.

Respectiv, examinarea cauzei contravenționale a durat 1 an 3 luni, fiind astfel încălcate prevederile art. 454 alin. (1) din Codul contravențional.

În viziunea reclamantului, acțiunile ilegale comise de instanțele de judecată în privința sa, în cadrul examinării cauzei contravenționale din 19 decembrie 2017 cad sub incidența Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Litigiul contravențional din 19 decembrie 2017 nu este dificil din punct de vedere factologic sau juridic, nu prezintă nici o complexitate, deoarece în proces a participat doar contravenientul și agentul constatator. Pe dosar nu a fost necesară efectuarea unor acțiuni procedurale complexe, precum: audierea martorilor, audierea experților, a specialiștilor, numirea expertizelor și alte acțiuni care ar împiedica luarea unei hotărâri definitive într-un termen rezonabil, și anume în termenul de 30 zile prevăzut de art. 454 din Codul contravențional.

Cu referire la comportamentul părților a menționat că, în calitate de contestatar a fost activ, s-a comportat conform legislației în vigoare, a depus mai multe cereri, plângeri, prin care a insistat să fie examinată contestația în termenul stabilit de lege - cel de 30 zile, iar tergiversarea examinării cauzei se datorează exclusiv comportamentului instanței de judecată, care intenționat a tergiversat examinarea cauzei contravenționale pentru o perioadă de 14 luni.

Cauza din 19 decembrie 2017 este extrem de importantă pentru reclamant, întrucât este vorba despre fabricarea unui dosar contravențional pe numele său, pentru fapte pe care nu le-a comis. Consecința a acestui fapt o reprezintă și cauzarea prejudiciului material și moral considerabil, care îl afectează în mod economic grav.

Mărimea prejudiciului moral cauzat reclamantului a apreciat-o în sumă de 2200 lei, care este cu mult mai mică decât sumele oferite de Curtea Europeană pentru Drepturile Omului în cauze similare decise împotriva Republicii Moldova. Prejudiciul moral invocat a fost cauzat prin: sentimente de frustrare cauzate de caracterul ilegal al acțiunilor instanței de judecată, comise vădit contrar legislației; suferințe continue din cauza nenumăratelor refuzuri de a examina cauza intentată în privința sa în termen de 10 zile în instanța de judecată; anxietate cauzată de incertitudinea creată de reprezentanții instanței de judecată, din comportamentul cărora a înțeles că, ilegalitățile comise în privința sa în viziunea lor sunt o normă de drept; suferințe psihice și fizice, dureri, stres, nervi, griji, lipsă de la serviciu în timpul anchetei și judecării cauzei, afectare sufletească și spirituală, oboseală, dificultăți, demoralizare, descurajare, hedonisit - limitarea de a se bucura de plăcerile vieții, de satisfacții spirituale și materiale; dificultatea în depășirea obstacolelor impuse de acțiunile agentului constatator și instanței de judecată din cauza ignorării intenționate a legislației în vigoare naționale și crearea condițiilor pentru a-și apăra drepturile numai în instanța Curții Europene, suferind astfel cheltuieli materiale suplimentare.

Prejudiciul moral solicitat este în legătură directă cu acțiunile ilegale ale instanței de judecată, întrucât este în afara oricărui dubiu că a fost încălcat grav termenul de 30 zile prevăzut de lege pentru judecarea cauzei. Prin refuzurile

repetate și nemotivate de a examina acțiunea în termen procedural, persoanele responsabile au depășit termenul rezonabil necesar în acest sens, iar circumstanțele în care persoanele cu funcție de răspundere refuză să acționeze au provocat daune morale irecuperabile.

În instanță a solicitat constatarea faptului încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei contravenționale din 19 decembrie 2017 și încasarea din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova a sumei de 2200 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea gravă a acestui drept.

Prin hotărârea din 15 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Străisteanu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei contravenționale și repararea prejudiciului moral, a fost admisă.

A fost constatat faptul încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei contravenționale și încasată suma de 2 200 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin decizia din 28 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Ministerul Justiției și menținută hotărârea din 15 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanțele ierarhic inferioare au reținut în hotărârile sale că, din materialele cauzei rezultă cert că cauza contravențională de învinuire a lui Străisteanu Gheorghe în baza art. 238 alin. (2) din Codul contravențional s-a aflat pe rolul instanțelor naționale, în două grade de jurisdicție, per total o perioadă de 1 an, 3 luni și 10 zile, fapt ce constituie o tergiversare a examinării cauzei din partea instanței de judecată.

La 15 mai 2020 (prin oficiul poștal), Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei din 28 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă.

În motivarea recursului a indicat că la emiterea deciziei instanța de apel a interpretat în mod eronat legea precum și a apreciat în mod arbitrar probele.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 28 ianuarie 2020 și expediată participanților la proces la 28 februarie 2020 (f.d. 122), însă la materialele cauzei nu există înscrisuri care să probeze momentul recepționării acesteia de către participanții la proces. Astfel, având în vedere faptul că recursul declarat împotriva deciziei din 28 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost înregistrat la 15 mai 2020, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) al Codului de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) al Codului de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, nu pot duce la admisibilitatea recursului, or acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 al Codului de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ a recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare al recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

Or, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune considerarea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru